

Interneten a magyar állam els? költségvetési zárszámadása

2010 december 15. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A kiegyezés után Magyarországnak önálló államháztartást kellett létrehozni. Az Ausztriától való elválás és az önállósulás ezen a téren járt a legtöbb gyakorlati nehézséggel. Az 1867. év bevételei azonban végül is felülmúlták az el?zetes várakozást, és biztató eredménnyel zárult az els? szabályszer? költségvetési év, 1868 is - mutatta be Erdélyi Andrea a Magyar Országos Levéltár oldalán.

A kiegyezés után az állami költségvetésre nézve meghagyták az osztrák kormány által 1867. évre készített költségvetést, mivel a kormány az év folyamán vette át az igazgatást, és még nem terjeszthetett elő Magyarországra nézve önálló költségvetést. Az osztrák és magyar pénzügyminiszterek között 1867. március 8-án létrejött, és az 1867. március 13-án tartott minisztertanács által jóváhagyott megegyezés értelmében azonban a magyar- és erdélyországi költségvetést 1867. március 14-től kezdve elkülönítve kezelték.

A magyar állam költségvetési és zárszámadási jogának alapját az 1848. évi III. tc. 37. §-a teremtette meg. A kormány gazdasági ellenőrzésében az országgyűlés jelentős jogosítványt kapott: hatáskörébe tartozott az állami költségvetés meghatározása. A parlament a költségvetés megszavazásával a kormány által előterjesztett kiadások szükségességét és nagyságát bírálta el. A zárszámadás keretében pedig a költségvetési elírányzatoknak a gazdálkodás eredményeivel történő összevetését végezte el.

Az első állami költségvetést Lónyay Menyhért pénzügyminiszter – a közös ügyi költségeket megszavazó delegációk elhúzódozó tárgyalásai miatt – csak jelentős késéssel 1868. április 16-án terjesztette elő a képviselőházban. Az 1868. évi államköltségvetéssel szülő törvénycikket (1868:XXVIII. tc.) 1868. szeptember 30-án hirdették ki.

Már 1869 elején, a Pénzügyminisztérium kebelén belül ideiglenesen felállították az Állami Felügyeleti Osztályt, mely az Állami Számvevőszék létrehozásáig (1870:XVIII. tc.) végezte az összes állami számadások felülvizsgálatát és az állami végszámadás összeállítását. Ez az osztály készítette elő a magyar állam első költségvetési zárszámadását, amely az 1868. évre vonatkozott. Lónyay a minisztertanács 1869. július 1-jei ülésén számolt be az 1868. évi zárszámadási munkálatok állásáról: *„miután a pénztárak és számvevőszéki osztályok a múlt évi zárszámadások összeállítására vonatkozó adatokat bemutatták, a zárszámadások a felügyeleti osztály által elkészítettek, s pár nap múlva kinyomtatni fognak. Ezen zárszámadások rendszerint akként készítenek, hogy az egyes minisztériumok számvitelei a következő év közepéig, vagyis június 30-ig lezáróltatnak és azontúl az alábbi év költségvetésében felhasználhatatlanul maradt összegek többé igénybe nem vehetők.”*

Ennek ellenére a zárszámadás végleges változatát a minisztertanácsnak csak 1869. október 16-ai ülésén sikerült bemutatnia, ahol az 1868. évi államháztartás eredményeit a következőképpen foglalta össze: *„Ezen zárszámadás az 1868-ik évi pénzkezelést elég kedvezőnek tünteti elő, amennyiben részint a kiadási kevesebbet, részint a jövedelmi többlet folytán majd 4 milliónyi fölösleg mutatkozik.”* A minisztertanács ezt a tényt örömdetesesen tudomásul vette, és jóváhagyta a zárszámadás országgyűlés elé terjesztését.

A képviselőház az 1868. évi zárszámadást 1869. október 18-a és 1870. április 1-e között, a pénzügyminiszter előterjesztésével kezdve és a kormány részére megadott felmentvényrel zárva az alábbi ügymenetben tárgyalta. Az ügymenet sajnos csak az iktatókönyvek alapján rekonstruálható, mivel az iratok kevés kivételtől eltekintve nem maradtak meg:

1869. október 18.: Lónyay pénzügyminiszter előterjesztése az 1868. évi zárszámadásról, melyet a képviselőház határozata véleményes jelentéstétel végett az állandó pénzügyi bizottsághoz utasított.

1869. november 13.: Az állandó pénzügyi bizottság jelentése a bizottság 3 tagjának különvéleményével együtt. A bizottság nem tartotta magát szakmailag alkalmasnak a zárszámadás felülvizsgálatára, ezért szorgalmazta a „legjobb államszámszék” mielőbbi felállítását. A különvéleményesek pedig javasolták, hogy készüljön zárszámadás az 1867. év kezelési eredményeiről is, mivel az 1868. évi zárszámadás vizsgálata csak az előző évi államháztartási eredmények összevetésével végezhető el.

[A teljes cikk a MOL oldalon](#)

mult-kor.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS

100 ÉVVEL TRIANON UTÁN

DVD

A trianoni győzeletről tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló

